

Consideracions del Col·legi d'Enginyers i Enginyeres de Forests a Catalunya a la proposició de llei de la creació de l'Agència catalana de la natura.

El Col·legi d'Enginyers i Enginyeres de Forests a Catalunya som un col·lectiu de professionals que donada la nostra formació transversal del medi natural treballem en molts àmbits relacionats amb aquest, som gestores d'espais naturals protegits i forests públiques, analistes i bombers GRAF, gestors d'associacions de propietaris forestals, científiques i investigadores, directores d'obra de treballs forestals, etc. Som un col·lectiu professional que viu i treballa per la natura i pel desenvolupament sostenible del nostre país.

A data 25 de juny de 2019, vam comparèixer davant la Comissió de Medi Ambient i Sostenibilitat del Parlament per exposar el nostre plantejament davant la creació de l'Agència de patrimoni natural i biodiversitat. En aquesta compareixença vam manifestar que valorem positivament la creació de l'Agència de la natura, no obstant creiem que aquesta hauria de ser **integradora, interdepartamental i per a tot el territori**, per a ser realment una oportunitat per a la millora de la biodiversitat, el desenvolupament rural i la minimització de riscos del nostre país. Alhora que hauria de ser una oportunitat per desburocratitzar i modernitzar l'administració forestal i ambiental així com garantir un pressupost digne per a la conservació, la gestió del medi natural i l'estabilització de nombrosos llocs de treballs de molts dels professionals del nostre col·lectiu.

A data d'avui, sabedors que s'està treballant en l'aprovació de la proposta de llei de creació de l'Agència de la natura i d'acord amb la proposició de llei publicada el 26 de febrer de 2020 al BOPC 553, per acord de la Junta del Col·legi d'Enginyers i Enginyeres de Forests a Catalunya de 24 de maig de 2020, creiem necessari exposar les nostres consideracions:

Necessitem una agència integradora

Els darrers anys hem pogut veure el freqüent i desafortunat enfrontament entre les polítiques del Departament de territori i sostenibilitat i les del Departament d'agricultura. Enfrontament que sovint es trasllada en una manca d'agilitat i un excés de burocràcia que impedeix sovint, tant el desenvolupament del territori (posant en risc el sector primari) com la pròpia conservació de la biodiversitat.

Tant en l'atribució de funcions com en l'àmbit de l'Agència existeixen clares interferències i solapaments amb l'administració forestal, qui disposa de les competències per a la gestió, conservació i aprofitament sostenible dels recursos naturals, per a la protecció de les forests front als riscos naturals, com ara els incendis, l'erosió o les plagues i per a la vigilància i el control de la majoria d'usos i activitats.

Sense un plantejament global i interdepartamental que defineixi objectius i mecanismes de gestió compartits per a un mateix territori, serà inviable donar resposta als nombrosos reptes que tenim al davant.

D'altra banda, tampoc es fa cap plantejament respecte a la relació de l'Agència amb els espais naturals protegits gestionats per les Diputacions, els quals suposen un percentatge significatiu del conjunt de la xarxa.

El plantejament actual de l'Agència de la natura alimenta la confrontació i no resol la necessitat d'establir una política de país que garanteixi una millora de la biodiversitat en un marc de desenvolupament sostenible.

La Proposició de Llei de l'Agència de la natura no unifica competències, les separa encara més, les reparteix en dos Departaments i una Agència i en fa una disgregació territorial.

Amb un àmbit global

La natura no entén de límits burocràtics, ni de municipis o comarques o de les ratlles dels Parcs Naturals o de la Xarxa Natura2000. El desenvolupament sostenible i la conservació de la biodiversitat han de ser vectors transversals en totes les polítiques del nostre territori i han d'estar alineats i ser indissociables per tal de garantir la millora ambiental del nostre país.

El text de la creació de l'Agència no defineix àmbits més enllà d'anomenar els Parcs Naturals en el seu preàmbul, deixant un clar buit legal en la definició del seu abast.

Frenar la pèrdua de biodiversitat

Com determina el preàmbul de la Proposició de Llei, Catalunya té un patrimoni natural excepcional en el context europeu. Patrimoni natural que sovint és el fruit del treball dels homes i dones que viuen i treballen en el territori, patrimoni natural que està perdent biodiversitat no com a conseqüència d'un aprofitament excessiu dels nostres boscos sinó, ans al contrari, per l'abandonament del món rural, per la pèrdua de pastures, camps i conreus i pel creixement descontrolat de la superfície forestal per la manca de gestió.

La pèrdua de biodiversitat és un problema que cal afrontar i gestionar de manera urgent. Considerem que el plantejament de l'Agència no resol la problemàtica actual, ja que cal treballar de manera transversal i no excloent a les persones, gestors i professionals que viuen i treballen en aquest entorn més rural.

Necessitem una gestió activa del territori per a la seva conservació i desenvolupament

L'Agència de la natura estableix objectius específics de conservació i ús públic en un territori que requereix planificació i gestió i obvia el desenvolupament rural com a objectiu transversal.

Només plantejant una gestió activa del territori, on conservació i gestió vagin de la mà i es compti amb la implicació de la població local, assolirem objectius i interessos comuns.

Curiosament, la llei defineix conservació com a terme que comprèn els processos de preservació, protecció, ús i aprofitament sostenible i restauració, que es poden aplicar segons els casos. No obstant, entenem que aquesta definició s'ajusta molt més al concepte de gestió integral i sostenible que no pas a l'acció de conservar que de manera estricta, recull el concepte de tenir cura (d'una cosa) impedit que sigui alterada o destruïda.

Òrgans de gestió representatius de la realitat del nostre país

Els òrgans de gestió i decisió de l'agència han de definir les polítiques d'aquesta i gestionar-ne els pressupostos. És per això que és clau que tots els agents hi siguin representats de manera equitativa i els seus representants siguin escollits amb criteris objectius. En l'òrgan de decisió (Consell de direcció) és clau la representativitat del territori (Sector primari i propietat) així com els professionals que hi treballen cada dia a més de totes les sensibilitats ambientals i de gestió que calgui recollir.

Pel que fa a la representativitat els professionals del nostre col·lectiu, considerem que en cap cas poden ser de lliure designació sinó que són els col·legis professionals qui han d'aportar coneixement expert i objectivitat.

En la creació del Consell de direcció de la proposta de llei, l'assignació política té un paper molt important, mentre que la representació dels professionals que treballen en el territori (gestors d'espais naturals, gestors forestals, agricultors, ramaders i silvicultors), entitats locals o propietat tenen una participació pràcticament nul·la i sense pes en el conjunt del Consell, mentre que representants d'entitats ecologistes i naturalistes hi són doblement representats.

Sense un consell de direcció que disposi d'una visió global de les necessitats, problemàtiques i oportunitats del territori, la distància entre l'agència i el món rural no farà més que augmentar, cronificant els conflictes actuals.

Finançament per gestionar i conservar la natura

Els espais naturals protegits requereixen d'un finançament constant i adequat, la manca de pressupost per al desenvolupament de polítiques de conservació i de desenvolupament rural en aquests espais és un problema crònic que no ha permès el desplegament de les seves funcions i actuacions, alhora que ha precaritzat i devaluat els llocs de treball associats.

Entenem que l'Agència hauria de permetre aixecar els recursos econòmics que fa tants anys que es reclamen des dels Parcs Naturals de la Generalitat però considerem que el finançament de l'Agència no queda en cap cas ben resolt. Mentre que es preveu dotar el fons de patrimoni natural amb el 50% dels ingressos obtinguts de l'impost sobre les emissions de diòxid de carboni, els beneficis d'aquest impost resten encara per decidir, si seran gestionats directament per l'estat o si seran destinats a d'altres inversions com són les energies renovables.

Equips multidisciplinaris per a la millora de la natura

El coneixement dels enginyers i enginyeres forestals és clau per a la gestió dels espais naturals protegits del nostre país i totalment necessari pel desenvolupament

d'actuacions tant de gestió com de conservació, com així ho demostra la seva presència en nombrosos equips i la seva capacitat de treball en entorns multidisciplinars.

D'entre les funcions de l'Agència s'estableix també que podrà ser determinant en la capacitat dels professionals del patrimoni natural i la biodiversitat, generant un potencial conflicte de competències amb els centres de formació i universitats del nostre país i alhora entre diferents col·lectius professionals que treballem per la natura.

CONCLUSIONS

Des del Col·legi d'Enginyers i Enginyeres de Forests creiem necessària la creació d'una Agència de la natura que consolidi un model on la conservació del territori estigui lligada a la gestió activa d'aquest en un marc de desenvolupament sostenible, que pugui aglutinar els interessos comuns dels Departaments de Territori i Sostenibilitat, Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació i d'Interior i que no trenqui lligams ni generi més recels amb els agents del territori.

És per això que no podem recolzar l'aprovació de la proposició de la Llei de l'Agència amb el redactat actual i **sol·licitem la reconsideració i modificació de l'Agència de la natura** recollida en aquesta proposició de llei. Apostem per una Agència interdepartamental, amb un àmbit de país, amb un sòlid finançament, on els agents i professionals del món rural hi siguin ben representats.

Amb tot, des del nostre col·legi professional oferim la nostra participació i col·laboració per treballar tant amb la Comissió de Medi Ambient i Sostenibilitat del Parlament de Catalunya com amb totes aquelles entitats que així ho desitgin, per tal de desenvolupar el treball necessari i oferir els espais de reflexió i acord, assumint nous reptes per a la millora de la conservació, el desenvolupament rural i la gestió del patrimoni natural del nostre país.

Anna Sanitjas i Olea,
Degana del Col·legi d'Enginyers i Enginyeres de Forests a Catalunya,
en representació de la Junta d'aquest.

24 de maig de 2020